अनुसूची- २

(दफा ४ तथा अनसूची-१ को भाग-१ सँग सम्बन्धित)

गोदावरी नगरपालिका

स्थानीय राजपत्र

वर्ष : ४ (गोदावरी) संख्या : ३२ मिति : २०७७/०९/०२

भाग-१

गोदावरी नगरपालिका

नगर कार्यपालिका बैठकबाट पारित मिति :२०७७/८/२१

प्रमाणीकरण मिति :२०७७/९/१

नगर स्तरिय मानव बेचबिखन तथा ओसारपसार नियन्त्रण समिति (गठन तथा परिचालन) कार्यविधि २०७७

प्रस्तावनाः-

मानव बेचबिखन तथा ओसारपसार (नियन्त्रण) ऐन, २०६४ जुन बिशेष ऐनको रुपमा रहेको छ । यस विशेष ऐनलाई प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्नका लागि निर्मित मानव बेचबिखन तथा ओसार पसार (नियन्त्रण) नियमावली २०६५, मानव बेचबिखन तथा ओसार पसार (नियन्त्रण) (पहिलो संशोधन) नियमावली २०७७ र मानव बेचबिखन विरुद्धको स्थानीय समिति (गठन तथा परिचालन) निर्देशिका २०६५ अनुसार मानव बेचबिखन तथा ओसारपसारलाई नियन्त्रण गर्नका लागी केन्द्र देखि स्थानीय तह सम्म समितीहरु गठन तथा परिचालन गर्ने व्यवस्था गरेको छ । यसै ऐन र नियामावली तथा निर्देशिका अनुसार बिगतमा केन्द्रिय समिती,जिल्ला समिती र स्थानिय समितीहरु गठन तथा परिचालन गरि रोकथाम ,संरक्षण, अभियोजन लगायतका कार्य गर्दै आएको छ । यसै क्रममा समन्वय र सहकार्यलाई पनि उच्च प्राथमिकताका साथै मानव बेचबिखन तथा ओसार पसारलाइ नियन्त्रण गर्ने बिबिधकार्यहरु गरिरहेको छ । यसै अनुसार स्थानीय स्तरमा मानव बेचबिखन तथा ओसारपसार नियन्त्रण सम्बन्धी समितिहरूको गठनमा एकरूपता ल्याउन तथा परिचालन गर्ने प्रयोजनका लागि कार्यविधिको आवश्यकतालाई मनन गर्दै नगर स्तरिय समितिको गठन तथा काम, कर्तव्य र अधिकार निर्धारणका लागि यो कार्यविधि तयार पारिएको हो ।

नेपालको संबिधान को भाग ३ को धारा २९ मा उल्लेखित शोषण बिरुद्धको हकको उपधारा ३ मा कसैलाइ पनि बेचबिखन गर्न, दास वा बधुवा बनाउन पाइने छैन र कसैलाई पनि निजको इच्क्षा बिपरित काममा लागाउन पाइने छैन भनि स्पष्ट उल्लेख गरिएको छ । साथै संघीय राज्यको व्यवस्था मुताबिक स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ अर्न्तगत स्थानीय तह संचालन हुदै आइरहेका छन । उक्त ऐनको दफा १४ मा स्थानीय सरकारले विभिन्न विषयगत समिती उप-समितीहरुको गठन गर्नसक्ने ब्यवस्था गरे मुताविक मानव बेचबिखन तथा ओसारपसार नियन्त्रण नगर स्तरीय तथा वडा समिती गठन गर्न ,कार्यन्वयन गर्न स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ को दफा १०२ को उपदफा (२) ले दिएको अधिकार अनुसार अनुगमन तथा प्रभावकारी बनाउन वाञ्छनीय भएकोले गोदावरी नगरपालिकाले मानव बेचबिखन तथा ओसारपसार नियन्त्रण (गठन तथा परिचालन) कार्यविधि, २०७७ जारी गरेको छ

परिच्छेद - १
प्रारम्भिक

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ : (१) यस कार्यविधिको नाम "मानव बेचबिखन तथा ओसार पसार नियन्त्रण समिती (गठन तथा परिचालन) कार्यविधि २०७७" रहने छ ।
(२) यो कार्यविधि तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ ।

२. परिभाषा : विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा :
(क) "स्थानीय तह" भन्नाले गोदावरी नगरपालिका सम्झनु पर्दछ ।
(ख) "वडा कार्यालय" भन्नाले गोदावरी नगरपालिका वडा नं १ देखि १२ नम्बर सम्मका सबै वडा कार्यालय सम्झनु पर्दछ ।
(ग) "समिती" भन्नाले मानव बेचबिखन तथा ओसार पसार नियन्त्रण समिती सम्झनु पर्दछ ।
(घ) "नगर स्तरीय समिती" भन्नाले मानव बेचबिखन तथा ओसारपसार नियन्त्रण गोदावरी नगरपालिका स्तरीय समिती सम्झनुपर्दछ ।
(ङ) "वडा समिती" भन्नाले मानव बेचबिखन तथा ओसार पसार नियन्त्रण गोदावरी नगरपालिकाका वडा नं १ देखि १२ नम्बर सम्मका सबै वडामा गठित समिती सम्झनु पर्दछ ।

परिच्छेद - २
नगर स्तरीय समिती

३. मानव बेचबिखन तथा ओसार पसार नियन्त्रण नगर स्तरीय समितीको गठन देहाय बमोजिम हुनेछ : (१) नगरपालिकाको आयोजनामा स्थानीय महिला समूह, लैङ्गिक हिंसा निवारणको लागि निगरानी समूह, नगर बाल सन्जाल, नगर बाल संरक्षण समिति, स्थानीय पत्रकार, समाजसेवी, विभिन्न संघ संस्था, स्वास्थ्य स्वय सेविका तथा स्थानिय विद्यालयका शिक्षकशिक्षिका, स्थानिय प्रहरी आदिको उपस्थितीमा नगरपालिका स्तरीय भेला गर्ने । उक्त भेला नगरपालिकाको प्रमुखको अध्यक्षतामा बस्ने छ ।
(२) सोही भेलाले देहायका प्रतिनिधिहरूको मनोनयन गरी नगर स्तरिय समिति गठन गर्नेछ ।

४. मानव बेचबिखन तथा ओसार पसार नियन्त्रण नगर स्तरीय समिती सम्बन्धी व्यबस्था देहाय बमोजिम हुनेछ : (१) स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा १४ अनुसार मानव बेचबिखन तथा ओसार पसारलाई नियन्त्रण गर्नका लागि गोदावरी नगरपालीकामा देहायबमोजिमको नगर स्तरीय समिती रहने छ ।

तपसिल :

(१) संयोजक : नगर प्रमुख

(२) सदस्य : न्यायीक समितिको संयोजक

(३) सदस्य : प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत

(४) सदस्य : प्रमुख, ईलाका प्रहरी कार्यालय

(५) सदस्य : प्रधानाध्यापक वा निजले तोकेको शिक्षक (स्थानीय तह भित्रका सबैभन्दा उच्च तहको कुनै एक विद्यालय)

(६) सदस्य : संयोजक नगर स्तरिय बाल सञ्जाल

(७) सदस्य : प्रमुख, स्वास्थ्य शाखा

(८) सदस्य : संयोजक, रोजगार सेवातथा सुचना केन्द्र

(८) सदस्य : प्रमुख, शिक्षा शाखा,

(१०) सदस्य : प्रमुख, कृषी तथा पशु विकास शाखा

(११) सदस्य : जिल्ला, पत्रकार महासंघ वा प्रतिनिधि

(१२) सदस्य : अध्यक्ष, अत्तरीया उद्योग वाणिज्य संघ

(१३) सदस्य : प्रमुख सामाजिक विकास शाखा

(१४) सदस्य : बेचबिखन तथा ओसारपसार विरुद्धको क्षेत्रमा काम गर्ने गै.स.स.संस्थाको प्रतिनिधि १ जना

(१५) सदस्य : मानव बेचबिखन तथा ओसारपसार पीडित व्यक्तिहरु मध्येबाट सम्बन्धित स्थानीय तहले मनोनीत गरेको एक जना सदस्य-उपलब्ध भए सम्म) वा

(१६) सदस्य : महिला स्वयम सेविका वा संन्जाल नगर स्तरिय

(१७) सदस्य-सचिव : प्रमुख महिला तथा बालबालिका शाखा

५. नगर स्तरीय समितीले कानुनी संरचनागत, कार्य विधीगत तथा अन्य आवश्यक विषयमा मानव बेचबिखन तथा ओसारपसार नियन्त्रण जिल्ला समिती, सुदूरपश्चिम प्रदेशको सामाजिक विकास मन्त्रालय, महिला बालबालिका तथा जेष्ठ नागरीक मन्त्रालय लगायत सम्वन्धित निकायसंग समन्वय गर्नेछ ।

परिच्छेद - ३
नगर स्तरीय समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार

६. नगर स्तरीय समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ ।

- मानव बेचबिखन तथा ओसारपसार विरुद्ध स्थानीय अभियान तथा कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्ने ।
- मानव बेचबिखन तथा ओसारपसार सँग सम्बन्धित स्थानीयतहमा लगत तथा अभिलेख अद्यावधिक गर्ने ।
- पिडित सहायताका लागि आवश्यक अन्तर्निकाय तथा अन्तर स्थानीयतह समन्वय तथा सिफारीसको कार्य गर्ने ।
- स्थानीय स्तरमा पिडित सहायता तथा मानव बेचबिखन विरुद्धका कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्न मानव बेचबिखन विरुद्धको कोष स्थापना र सञ्चालन गर्ने ।

- स्थानीयतहमा सरोकारवालाहरु माफ्र मानव बेचबिखनका विविध विषयमा प्रशिक्षण तथा क्षमता विकास गोष्ठी सञ्चालन गर्ने ।
- स्थानीय स्तरका कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्न अन्य सरकारी निकाय, गैसस तथा निजि क्षेत्रसँग सहकार्य र समन्वय गर्ने ।
- प्रत्येक वडामा वडा अध्यक्ष वा तोकिएको सदस्यको संयोजकत्वमा मानवबेच बिखन विरुद्धको वडास्तरीय समिति गठन र परिचालन तथा सबलीकरण गर्ने ।
- नगरस्तरीय समितिको बैठक बार्षिक न्युनतम ६ पटक र आवश्यकत अनुसार सो भन्दा बढी पनि बस्न सक्नेछ ।
- नगरपालिकामा रहेका रोजगार प्रवर्द्धन, महिला विकास, बाल अधिकार प्रवर्द्धन, कृषि विकास, पशु विकास वा यस्तै समुदायमा केन्द्रित कार्यक्रमहरूलाई पीडित तथा जोखिम क्षेत्रका बासिन्दाहरूलाई लक्षित गरी सञ्चालन गर्ने ।

परिच्छेद - ४
वडा स्तरीय समिती

७. मानव बेचबिखन विरुद्धको वडा स्तरीय समितिको गठन देहाय बमोजिम हुनेछ : (१) वडाको आयोजनामा स्थानीय महिला समूह, लैङ्गिक हिंसा निवारणको लागि निगरानी समूह बाल क्लब, स्थानीय पत्रकार, समाज सेवी, विभिन्न संघ संस्था, स्वास्थ्य स्वयमसेविका तथा स्थानिय विद्यालयका शिक्षकशिक्षिका, स्थानिय प्रहरी आदीको उपस्थितीमा वडा स्तरीय भेला गर्ने । उक्त भेला वडा अध्यक्षको अध्यक्षतामा बस्ने छ ।

(२) सोही भेलाले देहायका प्रतिनिधिहरूको मनोनयन गरी वडा स्तरिय समिति गठन गर्नेछ ।

८. वडा स्तरीय समिती सम्वन्धि व्यवस्था देहाय बमोजिम हुनेछ : (१) स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ को दफा १४ अनुसार स्थानीय सरकारले विभिन्न विषयगत समिती उप-समितीहरुको गठन गर्नसक्ने ब्यवस्था रहेको र मानव बेच बिखन तथा ओसारपसार नियन्त्रणका लागि गोदावरी नगरपालिकाले प्रत्येक वडामा देहाय बमोजिमको वडा स्तरीय समितीगठन गर्नेछ ।

तपसिल :

(१) संयोजक	:	वडा अध्यक्ष, (वा निजले तोकेको व्यक्ति)
(२) सदस्य	:	महिला प्रतिनिधि, वडा स्तरीय
(३) सदस्य	:	सिमान्तकृत तथा दलित समुदायबाट महिला
(४) सदस्य	:	महिला समूह/किशोरी समूह
(५) सदस्य	:	बाल क्लब
(६) सदस्य	:	प्रधानाध्यापक, वडा भित्रका सबै भन्दा उच्चतहको विद्यालय
(७) सदस्य	:	प्रमुख, स्थानीय स्वास्थ्य सेवा केन्द्र
(८) सदस्य	:	स्थानीय प्रहरी कार्यालय
(९) सदस्य	:	स्थानीय तहमा क्रियाशील संघ संस्थाका प्रतिनिधि १ जना
(१०)सदस्य	:	मानव बेचबिखन तथा ओसारपसार पीडित व्यक्तिहरु मध्येबाट सम्बन्धित स्थानीय तहले मनोनीत गरेको एक जना सदस्य (उपलब्ध भए सम्म)

(११) सदस्य सचिव : वडा सचिव

परिच्छेद - ५
वडा स्तरीय समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार

९. वडा स्तरीय मानव बेचबिखन विरुद्धको समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ ।

- मानव बेचबिखन तथा ओसार पसार विरुद्ध स्थानीय अभियान तथा कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्ने ।
  आफनो कार्यक्षेत्र भित्र पीडितको उद्धार तथा संरक्षणको व्यवस्था गर्दै, पीडित सहायताका लागि आवश्यक अन्तर्निकाय तथा अन्तर स्थानीयतह समन्वय तथा सिफारीसको कार्य गर्ने ।
- स्थानीय तहमा सभा सदस्य तथा सरोकारवालाहरु माफ्न मानव बेचबिखनका विविध विषयमा प्रशिक्षण तथा क्षमता विकास गोष्ठी सञ्चालन गर्ने ।
- वडा स्तरीय समितिको बैठक बार्षिक न्युनतम ६ पटक र आवश्यक्ता अनुसार सो भन्दा बढी पनि बस्न सक्नेछ ।

१. मानव बेचबिखन तथा ओसार पसार नियन्त्रण नगर स्तरीय समितीका पदाधिकारीहरुले सो समितिको बैठकमा भागलिए वापत नगर कार्यपालिकाले तोके बमोजिमका रकम बैठक भत्ता वापत पाउनेछन् ।

२. आवश्यक निर्देशन तथा सुझाव दिन सक्नेछ र दिइएको सुझाव तथा निर्देशनको पालना गर्नु समितिको कर्तव्य हुनेछ ।

३. मानव बेचबिखन तथा ओसार पसार नियन्त्रण नगर स्तरीय समितिको बैठक आवश्यकता अनुसार बस्नेछ ।

४. मानव बेचबिखन तथा ओसार पसार नियन्त्रण नगर स्तरीय समितिको बैठक अध्यक्षले तोकेको मिति, समय र स्थानमा बस्नेछ ।

५. मानव बेचबिखन तथा ओसार पसार नियन्त्रण नगर स्तरीय समितीका कूल सदस्य संख्याको पचास प्रतिशत भन्दा बढी सदस्यहरु उपस्थित भएमा सो समितिको बैठकको लागि गणपूरक संख्या पुगेको मानिनेछ ।

६. समितिले बैठकमा आवश्यकता अनुसार नगरपालिकाको कुन कर्मचारी, पदाधिकारी वा अन्य कुनै व्यक्तिलाई समितिको बैठकमा पर्यवेक्षकका रुपमा भाग लिन आमन्त्रण गर्न सक्नेछ ।

१०. विविध :

१. बाझिएको हद सम्म अमान्य : यो कार्यविधिमा प्रावधान संघिय तथा प्रदेश कानून संग बाझिएमा बाझिएको हद सम्म अमान्य हुनेछ ।

२. भए गरेको मानिने : यस अघि यस नगरपालिका बाट यस सम्बन्धि भए गरेका काम कारवाहि यसै बमोजिम भए गरेको मानिने छ ।

३. वाधा अडकाउ फुकाउने : यस कार्यविधिको कार्यान्वयनमा कुनै बाधा अडकाउ परेमा बाधा अड्काउ कार्यपालिकाले निणर्य गर्न सकिने छ ।

आज्ञाले

देवराज जोशी

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत